

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **P.** bývajúceho v D., v dovolacom konaní zastúpeného JUDr. V. K. advokátom v M., proti odporcovi **J.** , bývajúcemu v S., **o zaplatenie 12 760.-Sk** , vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 6 C 232/2002, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 5. júna 2007 sp. zn. 9 Co 28/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a.**

Odporcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Martin rozsudkom zo 4. decembra 2006 č.k. 6 C 232/2002 – 145 konanie v časti o zaplatenie 3 480 .-Sk zastavil a vo zvyšnej časti návrh zamietol. Navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť odporcovi trovy konania 1 000.-Sk a tiež povinnosť zaplatiť Slovenskej republike na účet súdu prvého stupňa trovy štátu 7 134.-Sk. Výrok o zastavení konania odôvodnil prekážkou právoplatne rozhodnutej veci (§ 103, § 104 ods. 1 prvá veta, § 159 ods. 3 O.s.p.), keďže o sume 3 480.-Sk súd prvého stupňa už právoplatne rozhodol rozsudkom zo 17. augusta 2001 sp. zn. 2T 63/2001. Zamietajúci výrok oprel o záver, že došlo k dohode o urovnaní v zmysle § 585 Obč. zák. a že nároky navrhovateľa sú uhradené, pretože v liste z 5. februára 2002 je uvedené, že navrhovateľ prijal sumu 10 000.-Sk ako náhradu škody spôsobenej mu na zdraví odporcom Znaleckým dokazovaním (z odboru písomoznalectva) mal za preukázané, že túto listinu navrhovateľ podpísal a že sa jednalo o originál. Výroky o trovách konania odôvodnil § 142 ods. 1 a § 148 O.s.p.

Na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v Žiline rozsudkom z 5. júna 2007 sp. zn. 9 Co 28/2007 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil (§ 219 O.s.p.).

Odporcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Nestotožnil sa s tvrdením navrhovateľa, že vec na súde prvého stupňa rozhodoval vylúčený sudca. Nezistil tiež dôvod pre pochybnosť o pravdivosti znaleckých posudkov podaných v tejto právnej veci. Výrok o trovách odvolacieho konania oprel o ust. § 151 ods. 1 O.s.p. a zistenie, že odporca si náhradu trov odvolacieho konania napriek úspechu v spore neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal dovolanie navrhovateľ. Žiadal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietal, že postupom súdu prvého stupňa aj postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm.f/ O.s.p.). Súčasne uplatnil aj dovolací dôvod podľa § 237 písm. g/ O.s.p., keď namietal zaujatosť vec rozhodujúceho sudcu súdu prvého stupňa a senátu odvolacieho súdu. Tvrdil, že sudca súdu prvého stupňa si s odporcom tykali, že navrhovateľovi bránil nazeráť do spisu, že obsah zápisníc z pojednávania neobsahuje to, čo sa udialo (v tejto spojitosti udával, že na pojednávaní 4. decembra 2006 nebolo vyhlásené uznesenie o skončení dokazovania ani uznesenie o odročení pojednávania na vyhlásenie rozsudku, že nebol poučený podľa § 120 ods. 4 O.s.p., že zápisnice neobsahujú urážky zo strany odporcu a že neustále on – navrhovateľ vznášal námietku zaujatosti sudcu). Uviedol, že sudca súdu prvého stupňa urážky zo strany odporcu voči navrhovateľovi ponechal bez povšimnutia a nezakročil, že nedôvodne znížil odporcovi preddavok na znalca na 1 000.-Sk, že nezaslal navrhovateľovi na vyjadrenie odvolanie odporcu proti uzneseniu súdu prvého stupňa a že výber znalcov uskutočnil sudca. S poukazom na § 14 ods. 2 O.s.p. uviedol, že skutočnosť, že meno sudcu konajúceho na prvom stupni bolo uvedené v rozvrhu práce senátu odvolacieho súdu, konajúceho v tej istej veci, ako aj skutočnosť, že bol pred pojednávaním v pojednávacej miestnosti konajúceho senátu, takisto aj po skončení pojednávania, odôvodňuje pochybnosť o nezaujatosti tohto senátu. Namietal, že na záver pojednávania nemohol zhrnúť svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci. Nesúhlasil s argumentáciou v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu a vytýkal, že odvolací súd sa nevyporiadal s jeho mnohými tvrdeniami v odvolaní.

Odporca vo vyjadrení na dovolanie obsah dovolania označil ako súbor nepravdivých a nelogických tvrdení.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci rozhodol odvolací súd rozsudkom. Dovolanie proti rozsudku je prípustné, ak smeruje proti rozsudku, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo proti rozsudku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). V danom prípade dovolanie smeruje proti rozsudku, ktorý nevykazuje znaky ani jedného z rozsudkov uvedených v označených ustanoveniach. Nejde o zmeňujúci rozsudok v zmysle § 238 ods. 1 O.s.p. a dovolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval a teda ani nevyslovil svoj právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil prípustnosť dovolania (§ 238 ods. 3 O.s.p.) Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť. Je treba však poznamenať, že aj v prípade, že by išlo o zmeňujúceho rozhodnutie odvolacieho súdu alebo ak by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 3 O.s.p., prípustnosť dovolania by bola vylúčená a to podľa § 238 ods. 5 O.s.p.; odvolací súd totiž rozhodol o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy.

Dovolanie by v danej veci mohlo byť procesne prípustné len v prípade, že by konanie bolo postihnuté vadou v zmysle § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z týchto väd, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako

účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť“ a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Navrhovateľ odôvodnil prípustnosť dovolania ust. § 237 písm. f/ O.s.p., t.j. že postupom súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Zároveň tvrdil, že došlo aj k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 237 písm. g/ O.s.p., keďže rozhodoval vylúčený sudca súdu prvého stupňa a vylúčený senát odvolacieho súdu.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je taký vadný postup súdu v občianskom súdom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatniť procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

O takýto prípad v prejednávanej veci nejde. Z obsahu spisu nemožno vyvodiť záver, že by súd prvého stupňa alebo odvolací súd odňali navrhovateľovi možnosť konať pred súdom. Ničím nie je doložené tvrdenie navrhovateľa, že by mu sudca súdu prvého stupňa bránil nazerať do spisu. V danom kontexte stojí však za povšimnutie, že zhodne udávala i predsedníčka Okresného súdu Martin v liste z 11. júla 2005 Spr. 554/05 adresovanom navrhovateľovi (č.1.83-84 spisu), že odmietnutie alebo problémy pri nahliadaní do spisu z neho nevyplývajú. V tomto liste zároveň inštruktívne navrhovateľovi vysvetlila, ako má postupovať, ak by mal v budúcnosti akékoľvek problémy s realizáciou práva nazerať do súdneho spisu a robiť si z neho výpisy, odpisy a fotokópie a že sa môže aktuálne obrátiť na dozornú úradníčku súdu alebo priamo na predsedu súdu. Z obsahu spisu tiež nevyplýva, že by obsah zápisníc z pojednávania nezachytával to, čo sa udialo, ako to namietal dovolateľ. Dovolací súd pripomína, že každá námietka účastníka konania proti zneniu zápisnice, vedeniu konania alebo správania účastníkov konania, ktorej súd nevyhovel, musí byť podľa §40 ods.3

posledná veta O.s.p. v znení účinnom od 1.septembra 2005 v zápisnici uvedená. Predseda senátu alebo samosudca rozhoduje aj o návrhoch na doplnenie zápisnice a o námietkach proti jej zneniu. Z obsahu spisu však nevyplýva a dovolateľ to ani netvrdí, že by podal nejaké návrhy na doplnenie zápisnice (zápisníc) alebo námietky proti jej (ich) zneniu v zmysle § 40 ods. 3 O.s.p. Nemožno sa stotožniť s tvrdením navrhovateľa, že sudca súdu prvého stupňa nevystúpil proti narušovaniu dôstojného a nerušeného priebehu pojednávania a že nezakročil voči odporcovi. Obsah zápisnice o pojednávaní 13. decembra 2004 preukazuje, že odporca bol sudcom upozornený, aby v pojednávacej miestnosti druhému účastníkovi netykal (porovnaj č.l. 73 spisu). Dovolací súd nemá žiaden dôvod stotožniť sa s tvrdením navrhovateľa, že zápisnica o pojednávaní zo 4. decembra 2006 nesúhlasí vo svojich údajoch (obsahovo) s tým, čo na pojednávaní sa uskutočnilo.

Postup sudcu súdu prvého stupňa, ktorý nedal doručiť odvolanie odporcu (č.l. 38 spisu) proti uzneseniu súdu prvého stupňa č.k. 6 C 230/02 – 35, bol v plnom súlade s vtedy platnou procesnou úpravou (§ 210 ods. 1 O.s.p.). Podľa tejto úpravy súd doručí odvolanie, ktoré smeruje proti rozsudku, ostatným účastníkom. V danej veci však išlo odvolanie proti uzneseniu a preto takéto odvolanie sa správne navrhovateľovi nedoručovalo.

Je celkom nedôvodná námietka dovolateľa, že výber znalcov uskutočnil sudca súdu prvého stupňa. Výber (ustanovenie) znalca v zmysle § 127 ods. 1 O.s.p. zásadne uskutočňuje sudca, nejde o procesné právo účastníka konania. Iné je, že účastníci sa môžu k osobe znalca, k jeho odbornosti, prípadne aj k okolnostiam, ktoré vzbudzujú pochybnosti o jeho nezaujatosti, vyjadriť. Navrhovateľ po ustanovení znalkýň zo strany súdu (keď prevzal uznesenie o ich ustanovení) nevzniesol voči nim žiadne výhrady, hoci súd v uznesení účastníkov vyzval, aby prípadné námietky proti osobe znalca súdu do 5 dní od doručenia uznesenia oznámili.

Ani dovolací súd svojim postupom neodňal navrhovateľovi možnosť konať pred súdom. Pred týmto súdom - ako to preukazuje obsah zápisnice o pojednávaní pred dovolacím súdom 5.júna 2007 - mohol vyjadriť svoje stanovisko a návrh ako aj zhrnúť závery nielen právny zástupca navrhovateľa, ale i samotný navrhovateľ, ktorý však túto možnosť z vlastného rozhodnutia nevyužil, keďže sa vo svojom prednese obmedzil iba na pripojenie sa k prednesu svojho právneho zástupcu. Ako relevantný dovolací dôvod neobstoja ani námietky dovolateľa, že nie je správne, respektíve že je nedostatočné zdôvodnenie rozsudku

odvolacieho súdu. Vytýkané nesprávne právne posúdenie (§241 ods.2 písm.c/ O.s.p.) alebo procesné pochybenie (tzv. iná vada konania v zmysle ustanovenia §241ods.2 písm.b/ O.s.p.), ak by k ním aj došlo, totiž samé osebe prípustnosť dovolania nezakladajú. K takýmto dôvodom by bolo možno prihliadnuť (sa nimi zaoberať) len za podmienky prípustnosti dovolania; nejde ale o postup, ktorým by bola navrhovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom. Iba na okraj dáva dovolací súd do pozornosti, že splnenie zákonných požiadaviek (§ 157 ods.2 v spojení s §211 ods.2 O.s.p.) na odôvodnenie rozsudku neznamená, že súd má dávať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka.

Dovolací súd osobitne skúmal, či nebol naplnený dovolací dôvod a teda i prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. g/ O.s.p. v tom, že by rozhodoval vylúčený sudca. Nepovažoval pritom za rozhodujúcu samotnú skutočnosť, že Krajský súd v Žiline uznesením z 29. apríla 2005 sp. zn. 6 NcC 19/05 sudcu Okresného súdu v Martine JUDr. L. nevylúčil z prejednávania a rozhodovania v tejto veci, ale samostatne túto otázku riešil (porovnaj R 59/1997). Vychádzal z ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti. Cieľu sledovanému uvedeným ustanovením zodpovedá právna úprava skutočnosti, ktorá je pre vylúčenie sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu a to :

1. k veci, v rámci ktorého vzťahu by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci, alebo
2. k účastníkom konania, ktorý vzťah by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k ním, alebo
3. k zástupcom účastníkov konania, ktorý vzťah by bol založený na pomere vykazujúcim znaky vzťahu uvedeného pod bodom 2.

Dovolací súd však vzal do úvahy i to že, pri výklade ustanovenia o vylúčení sudcov je treba vychádzať zo zásady prijatej judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva , podľa ktorej spravodlivosť nielen že musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná. Znamená to, že za vylúčeného by bolo možno považovať i takého sudcu, ktorý by síce bol bez pomeru k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom, vzhľadom však na konkrétny spôsob konania (chovania) by bolo možno objektívne pochybovať o jeho nezaujatosti. Nestrannosť sudcu sa teda nechápe len ako subjektívny postoj – osobné presvedčenie sudcu, ale z objektívneho pohľadu, t.j. či sú dané dostatočné záruky vylučujúce akúkoľvek legitímnu pochybnosť o jeho nezaujatosti.

O takýto prípad vylúčenia sudcu JUDr. L. nešlo.

Predovšetkým neboli zistené žiadne procesné pochybenia zo strany tohto sudcu, keď námietky navrhovateľa v tomto smere sa ukázali ako nedôvodné. Tvrdený osobný vzťah medzi sudcom a odporcom nie je ničím doložený a zo spisu nevyplýva žiadne favorizovanie tohto účastníka namietaným sudcom. Nie je ani pravdivé to, že by sudca súdu prvého stupňa znížil preddavok na znalca odporcovi, ako to tvrdí navrhovateľ. Z obsahu spisu vychodí, že práve tento sudca uložil odporcovi povinnosť zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania vo výške 10 000.-Sk, pričom až na odvolanie odporcu došlo k jeho zníženiu na sumu 7 000.-Sk (uznesením Krajského súdu v Žiline z 26. januára 2004 sp. zn. 5 Co 6/04). Toto uznesenie dal sudca i vymáhať (porovnaj úpravu na č.l. 42 p.v. spisu). Okolnosť, že odporca zložil zálohu v sume 1000.-Sk v septembri 2004 (č.l. 71 spisu), neznamená, že zo strany sudcu súdu prvého stupňa došlo k zníženiu preddavku na znalca odporcovi.

Z objektívneho pohľadu nemožno mať pochybnosti o nezaujatosti sudcu súdu prvého stupňa, ktorý prejednal a rozhodol túto právnu vec. Z jeho postupu v konaní a vystupovania voči účastníkmi konania (porovnaj aj predoslú časť odôvodnenia vo vzťahu k dôvodu podľa §237 písm.f/ O.s.p.) nemožno zistiť žiadne také nedostatky, ktoré by odôvodňovali pochybnosť o nezaujatosti tohto sudcu.

Podľa § 14 ods. 2 prvá veta O.s.p. na súde vyššieho stupňa sú vylúčení i sudcovia, ktorí rozhodovali vec na súde nižšieho stupňa, a naopak.

Sudca JUDr. L., ktorý v tejto právnej veci rozhodol ako sudca súdu prvého stupňa, v čase rozhodovania o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku súdu prvého stupňa pôsobil už ako sudca Krajského súdu v Žiline a to podľa rozvrhu práce pre tento súd na rok 2007 v senáte 9 Co. Okolnosť jeho vylúčenia podľa cit. § 14 ods. 2 O.s.p. pri prejednaní a rozhodovaní v tejto veci na odvolacom súde však neznamená vylúčenie ostatných dvoch členov tohto senátu a sudkyne z iného senátu odvolacieho súdu, ktorá nahradila sudcu JUDr. L. pri prejednaní a rozhodovaní v tejto veci.

Dôvod vylúčenia ostatných sudcov odvolacieho súdu nemožno vidieť v tom, že na tomto súde pôsobí sudca, ktorý predtým rozhodoval veci napadnuté odvolaním ako sudca súdu prvého stupňa. Nie je pritom rozhodujúce, či pôsobí v senáte, ktorý má (pravdaže bez

jeho účasti) prejednať a rozhodnúť vec, o ktorej tento sudca ako sudca súdu prvého stupňa rozhodol, alebo v inom senáte odvolacieho súdu. Dôvodom vylúčenia sudcu podľa § 14 ods. 2 O.s.p. je výlučne predchádzajúca účasť príslušného sudcu na prejednávaní a rozhodovaní veci a z tohto zákonného dôvodu vylúčenia sudcu nemožno vyvodzovať vylúčenie iných sudcov odvolacieho senátu, u ktorých nie je naplnená citovaná právna norma.

Okolnosť zdržiavania sa sudcu JUDr. L. v pojednávacej sieni odvolacieho senátu pred prejednaním veci a po prejednaní veci odôvodňuje príslušnosť tohto sudcu k uvedenému senátu, teda stav, že sa podieľal na rozhodovaní v iných (predošlých a následných) právnych veciach, v ktorých vylúčený nebol. Z takejto jeho prítomnosti, ktorá spočívala na rýdzo procesných príčinách, vyvodzovať pochybnosť o nezaujatosti odvolacieho senátu, ktorý rozhodol v tejto právnej veci, preto nemožno.

Z uvedeného vyplýva, že dovolateľ v tejto veci nedôvodne namietal vady konania v zmysle § 237 písm. f/ a g/ O.s.p., pričom ani iné vady konania uvedné v § 237 O.s.p. v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto nemožno vyvodiť z ustanovenia § 237 O.s.p.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania nemožno v danom prípade vyvodiť ani z ust. § 237 a ani z ust. 238 O.s.p., odmietol Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľa podľa § 243b ods. 4 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, ktoré nemožno napadnúť týmto opravným prostriedkom. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní úspešnému odporcovi nepriznal dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania, pretože o ich náhradu ani nepožiadaval (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. mája 2008

JUDr. Jana Bajánková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :